

Simola, Patrakka, Laurila
Palveluosasto/ Kuluttajapalveluyksikkö

Lausuntoyhteenveto
18.9.2023
VN/19178/2023

Lausuntoyhteenveto hallituksen esityksestä laiksi verkon välityspalvelujen valvonnasta ja eräiksi muiksi laeiksi

1 Johdanto

Esityksen pääasiallisena tavoitteena on toimeenpanna Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta (digipalvelusäädös). Asetuksen toimeenpano edellyttää täydentävien säännösten antamista asetuksen valvonnasta.

Hallituksen esitysluonnos lähetettiin lausuntokierrokselle lausuntopalvelu.fi –järjestelmän kautta. Lausuntoaikaa oli 9 viikkoa ja lausuntoaika päättyi 18.8.2023. Lausuntopalvelun kautta jätetyt lausunnot ovat julkisia ja löytyvät palvelusta. Valtioneuvoston julkiseen hankeikkunaan on viety sekä lausuntopalveluun että suoraan ministeriön kirjaamoon jätetyt lausunnot ja ne löytyvät osoitteesta:

<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM031:00/2023>.

Lausuntoja saatiin yhteensä 32 kappaletta, minkä lisäksi muutama organisaatio ilmoitti, ettei sillä ole lausuttavaa (liite 1). Lausuntoja saatiin varsin kattavasti ja tasapuolisesti eri sidosryhmien edustajilta: muista ministeriöistä, valvontaan liittyvistä virastoista, toimialajärjestöiltä ja –yhdistyksiltä sekä ja kuluttajaorganisaatiolta.

2 Yhteenveto lausuntojen pääkohdista

Useissa lausunnoissa esitysluonnosta pidettiin yleisesti hyvin valmisteltuna, perusteltuna ja oikeasuuntaisena. Lausunnoissa katsottiin, että esityksessä on arvioitu ja perusteltu olennaisia kansallisia valintoja.

Lausunnoissa tuotiin esiin myös digipalveluasetuksen EU:n laajuinen tavoite ja se, että digipalveluasetuksen tarkoituksenmukaisella kansallisella toimeenpanolla on merkitystä sisämarkkinoiden tehokkaan toteutumisen, käyttäjille ja yrityksille turvallisemman digitaalisen ympäristön sekä kansalaisten perusoikeuksien toteutumisen kannalta.

Valvovat viranomaiset ja niille osoitetut valvontatehtävät

Pääasiallisesti lausunnoissa pidettiin ehdotettua digipalveluasetuksen eri velvoitteiden valvontavastuun jakamista Liikenne- ja viestintävirastolle, kuluttaja-asiamiehelle sekä tietosuojavaltuutetulle tarkoituksenmukaisena ja perusteltuna. Useissa lausunnoissa katsottiin, että ehdotetussa valvontavastuiden jakamisessa on otettu huomioon viranomaisten nykyiset tehtävät ja että on pyritty välttämään päällekkäisiä valvontavastuita. Viranomaisten yhteistyön tärkeyttä valvonnassa korostettiin.

Kauppan liitto esitti lausunnossaan muutoksia digipalveluasetuksen 26 artiklan valvontaan niin, että myös Liikenne- ja viestintävirastolla tulisi olla kyseisen artiklan osalta valvontavastuuta.

Yleisesti lausunnoissa kiinnitettiin huomiota viranomaisten riittäviin resursseihin digipalveluasetuksen valvonnassa. EU:n laajuisen ja kansainvälisen yhteistyön merkitystä korostettiin digipalveluasetuksen tehokkaan ja yhtenäisen täytäntöönpanon varmistamiseksi. Viranomaisten ohjausta ja neuvontaa digipalveluasetuksen noudattamisessa tuotiin esille useissa lausunnoissa.

Viranomaisten tutkintavaltuudet

Viranomaisten tutkintavaltuuksia pidetään valtaosassa lausuntoja riittävinä ja asianmukaisesti rajattuina. Lausunnoissa kannetaan yleisesti kansallisia toimivaltaisen viranomaisten tutkintavaltuuksia rajaavia täsmennyksiä, joiden taustalla ovat perustuslailliset näkökohdat.

Erityisesti oikeusministeriö on kuitenkin esittänyt useita sekä lakitekknisiä että sisällöllisiä täsmennysehdotuksia tutkintavaltuuksia koskeviin pykäliin tai niiden perusteluihin. Muutamissa lausunnoissa toivotaan kuluttajaviranomaisille eri laeissa myönnettyjen toimivaltuuksien yhdenmukaisuuden huomioimista.

Erityisesti toimialajärjestöjen lausunnoista nousi esiin huoli eri viranomaisten valvontavastuiden koordinoinnin toteutumisesta tilanteessa, jossa samalla kertaa rikotaan useita asetuksen velvoitteita. Lisäksi muutamissa lausunnoissa viranomaisyhteistyötä ja siihen liittyviä viranomaisten keskinäisiä ilmoitusvelvollisuuksia (esimerkiksi markkinavalvontaviranomaisten ilmoitusvelvollisuus) koskevia säännöksiä pidettiin yleisluontoisina. Toimivaltaisen viranomaisten yhteistyöstä ja valvontavastuista kommunikoinnin selkeys nousi esille myös kuluttajanäkökulmaa korostaneissa lausunnoissa.

Teleyritykset pitäisivät tärkeänä, että viranomaisilla olisi velvollisuus ilmoittaa teleyritykselle, jos niiltä saatuja luottamuksellisia tietoja luovutetaan toisille viranomaisille digipalveluasetuksen valvontaan liittyvien toimivaltuuksien perusteella.

Seuraamukset digipalvelusäädöksen rikkomisesta

Useissa lausunnoissa korostettiin digipalveluasetuksen sääntelyn olevan uutta, minkä vuoksi viranomaisten valvontatehtävän alkuvaiheessa seuraamusmaksujen sijaan keskittää resurssinsa ohjeistukseen ja neuvontaan. Toisaalta katsottiin, että ilman uhkaa seuraamuksista asetetut velvoitteet jäävät kuolleeksi kirjaimeksi.

Oikeusministeriö korosti lausunnossaan välttämättömyys- ja suhteellisuusperiaatteen huomioon ottamista seuraamusmaksuja koskevissa kansallisissa säännöksissä.

Eräiden tekijänoikeuden omistajien etujärjestöjen mielestä viranomaisen mahdollisuus määrätä seuraamusmaksu pitää liittää myös

digipalveluasetuksen 9(1), 9(5), 10 (1), 10 (5), 31 (3) sekä koko 32 (2) artiklan rikkomiseen. Eräissä lausunnoissa esitettiin yksityiskohtaisia huomioita digipalveluasetuksen 18 artiklaan liitettävään mahdolliseen seuraamusmaksuun. Liittyen tuomioistuimen määräyksenantovaltaan kieltää pääsy tiettyyn välityspalveluun (ehdotuksen 21 ja 22 §) esitettiin myös yksityiskohtaisia huomioita.

Liikenne- ja viestintäviraston seuraamuskollegio

Kaikki seuraamuskollegiosta lausuneet lähtökohtaisesti kannattavat seuraamusmaksukollegion perustamista Liikenne- ja viestintävirastoon.

Muutamissa lausunnoissa ehdotettiin kollegiomenettelyyn siirtymisen euromäärätason ja sen vaihtoehtojen vaikutusten tarkempaa arviointia. Konkreettisia vaihtoehtoisia euromäärärajoja ei esitetty, ja ehdotettua euromäärärajaa pidettiin sekä korkeana että matalana.

Muutamissa lausunnoissa esitettiin huomioita myös kollegion kokoonpanosta ja valintamenettelystä. Tilanteissa, joissa palveluntarjoaja olisi yhdellä teolla rikkonut useita eri toimivaltaisten viranomaisten valvomia asetuksen velvoitteita, ehdotettiin kaikkien näiden seuraamusmaksuesitysten keskittämistä Liikenne- ja viestintäviraston laajennettuun kollegioon, johon kuuluisi myös muiden asian kannalta relevanttien viranomaisten edustajia. Lausunnoissa suhtauduttiin varauksellisesti siihen mahdollisuuteen, että seuraamuskollegion jäsenyys olisi yksin Liikenne- ja viestintäviraston pääjohtajan päätettävissä.

3 Hallituksen esitysluonnoksen pääasiallinen sisältö

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki verkon välityspalvelujen valvonnasta. Lisäksi muutettaisiin kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annettua lakia, sähköisen viestinnän palveluista annettua lakia, Liikenne- ja viestintävirastosta annettua lakia, sakon täytäntöönpanosta annettua lakia sekä oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annettua lakia.

Esityksen pääasiallisena tavoitteena on toimeenpanna digitaalisten palvelujen sisämarkkinoita koskeva EU:n asetukset. Asetuksen toimeenpano edellyttää täydentävien säännösten antamista asetuksen valvonnasta.

Verkon välityspalvelujen valvonnasta annettavassa laissa nimettäisiin asetuksen edellyttämäksi digitaalisten palvelujen koordinaattoriviranomaiseksi Liikenne- ja viestintävirasto, joka olisi myös asetuksen noudattamista pääasiallisesti valvova viranomainen. Muita valvovia viranomaisia olisivat kuluttaja-asiamies ja tietosuojavaltuutettu.

Laissa säädettäisiin muun muassa Liikenne- ja viestintäviraston, tietosuojavaltuutetun, ja kuluttaja-asiamiehen tiedonsaanti- ja tarkastusoikeudesta, sekä niiden oikeudesta määrätä seuraamusmaksu tiettyjen laissa yksilöityjen asetuksen säännösten ja viranomaisten tutkintamääräysten rikkomisesta. Koska asetukset sisältää uutta ja uudenlaista välityspalveluja koskevaa lainsäädäntöä, viranomaisten valvontatyön lähtökohtana olisi kuitenkin ohjaus ja neuvonta.

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muutoksella kumottaisiin voimassa oleva verkon välityspalveluja koskeva vastuuvapaussääntely palveluun tallennetusta laittomasta sisällöstä, koska digipalveluasetuksen suoraan sovellettavat säännökset verkon välityspalvelun tarjoajien vastuuvapaudesta korvaavat ne.

Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain muutoksella virastoon perustettaisiin seuraamuskollegio, joka jatkossa määräisi kaikki viraston yli 100 000 euron seuraamusmaksut.

4 Yksityiskohtaisempi yhteenveto lausuntopalautteesta

4.1 Yleistä

Ahvenanmaan maakuntahallitus totesi lausunnossaan asian kuuluvan valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

Suomen Asianajaliitto ja Avoin yhteiskunta ry/Faktabaari toivat esille lausunnoissaan esiin digipalveluasetuksen EU:n laajuista tavoitetta ja sitä, että digipalveluasetuksen tarkoituksenmukaisella kansallisella toimeenpanolla on merkitystä sisämarkkinoiden tehokkaan toteutumisen, käyttäjille ja yrityksille turvallisemman digitaalisen ympäristön sekä kansalaisten perusoikeuksien toteutumisen kannalta. Avoin yhteiskunta ry piti hallituksen esityksen lähestymistapaa digipalvelusäädöksen toimeenpanossa teknisenä.

Säveltäjien Tekijänoikeustoimisto Teosto ry sekä Suomen musiikintekijät ry, Suomen Musiikkikustantajat ry, Gramex, Musiikkituottajat- IFPI Finland ry ja Asianajajaliitto pitävät hallituksen esitysluonnosta lähtökohtaisesti ja kokonaisuutena hyvin valmisteltuna, perusteltuna ja oikeasuuntaisena. Asianajajaliitto katsoo, että digipalveluasetuksen tarkoituksenmukaisella kansallisella täytäntöönpanolla on olennaista merkitystä sisämarkkinoiden tehokkaan toteutumisen, käyttäjille ja yrityksille turvallisemman digiympäristön sekä kansalaisten perusoikeuksien toteutumisen kannalta.

Yleisradio Oy kuvaa lausunnossaan mediamarkkinoiden nykytilan haasteita, joihin se toivoo DSA:n toimeenpanon tuovan parannusta. Näitä haasteita ovat muun muassa mediayritysten, niiden työntekijöiden ja vastaavien luotettavuutta nauttivien identiteettien käyttö petollisissa mainoksissa some-alustoilla, mediayritysten some-julkaisemisen estäminen perusteettomasti ja ilmoittamatta alustan käytäntösääntöjen nojalla sekä some-alustojen ja mediayritysten väliset kommunikointikäytännöt.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto katsoo, että hallituksen esitysluonnos on asianmukainen ja siinä on huomioitu myös uusi EU:n yleinen tuoteturvallisuusasetus (GPSR).

4.2 Valvovat viranomaiset ja niille osoitetut valvontatehtävät

Oikeusministeriö katsoo, että esityksessä on syytä kuvata ja perustella ratkaisua, jossa valvontatoimivalta on eriytetty kolmelle eri viranomaiselle, joiden toimivaltuudet ovat erilaiset ja joita koskien muutoksenhaku on erilainen. Esitysluonnoksessa tulisi kuvata kuluttaja-asiamiehelle ehdotetun aatteellisen ja yhteiskunnallisen mainonnan valvonnan rajoituksen perusteita..

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää viranomaisille esitettyä toimivaltajakoa tarkoituksenmukaisena.

Opetus- ja kulttuuriministeriöllä, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöllä eikä sisäministeriöllä ollut lausuttavaa valvontatehtävien jaosta eri viranomaisille.

Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, että digipalvelusäädöksen valvontatehtävien jako ehdotuksessa esitetyllä tavalla on tarkoituksenmukaista, koska digipalvelusäädöksen III luvussa säädetyt välityspalveluntarjoajien uudet huolellisuusvelvollisuudet tietyin osin lisäävät tai sivuavat voimassa olevaa EU-lainsäädäntöä kuluttajansuojasta ja tietosuojasta, erityisesti verkkoalustojen osalta. Digipalvelusäädöksen sääntely liittyy näin ollen usean viranomaisen tehtäviin Suomessa. Ehdotetulla valvontavastuiden jaolla voitaisiin varmistaa digipalvelusäädöksen kansallisen ja EU-tasoisien tulkinnan ja valvonnan johdonmukaisuus tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto toteaa, että vastaavanlaiseen ratkaisuun on päädytty myös useissa muissa EU-jäsenmaissa. Liikenne- ja viestintävirasto myös korostaa digipalvelusäädöksen edellyttävän toimivaltaisilta viranomaisilta tiivistä ja tehokasta yhteistyötä asetuksen valvonnassa.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto kannattaa nimettyjä valvontaviranomaisia esityksen mukaisesti.

Asianajajaliitto pitää kannatettavana esitysluonnoksessa ehdotettua usean viranomaisen hajautettua valvontamallia. Tällä vältettäisiin päällekkäisyydet tietosuojavaltuutetun ja kuluttaja-asiamiehen nykyisten toimivaltuuksien osalta. Vastaavasti Asianajajaliitto katsoo, että esitetyllä hajautetulla mallilla asetuksen velvoitteiden noudattamisen valvontaa suorittavilla viranomaisilla pitäisi olla kulloinkin paras asiantuntemus käytettävissään. Valvontamallin toimivuuden kannalta ratkaisevinta on koordinaatioviranomaisena toimivan Liikenne- ja viestintäviraston toiminnan käytännön järjestäminen, jonka edellytysten tehokkaan turvaamisen keinoja voisi olla tarkoituksenmukaista valmisteilla olevassa sääntelyssä vielä tarkastella edelleen.

Asianajajaliitto katsoo kuitenkin, että esitysluonnoksen mukaisen usean viranomaisen hajautetun valvontamallin yksi ongelmakohta etenkin elinkeinonharjoittajien ja palvelun käyttäjien näkökulmasta saattaa liittyä mahdolliseen epäselvyyteen siitä, minkä viranomaisen toimivaltaan mikäkin asia kuuluu. Koordinaattorina Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on kuitenkin asetuksen mukaisesti ratkaista mahdolliset tulkintatilanteet eri viranomaisten toimivaltarajoissa.

Mahdollisten rajanvetotilanteiden osalta asetuksen mukainen Liikenne- ja viestintäviraston koordinoititehtävä edellyttää jälleen tiivistä ja hyvää yhteistyötä eri viranomaistahojen välillä ja tätä myös esitysluonnoksessa korostetaan. Asetuksen 110. johdantokappaleen mukaan jäsenvaltioiden olisi varmistettava yhteistyö digitaalisten palvelujen koordinaattorin ja muiden kansallisella tasolla nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten kesken, hyödyntämällä esimerkiksi resurssien yhdistämistä, yhteisiä työryhmiä, yhteisiä tutkimuksia ja keskinäistä avunantoa. Tätä asiaa ei ole kuitenkaan avattu nyt annetussa esitysluonnoksessa tarkemmin, mistä syystä viranomaisyhteistyön käytännön toteutuminen jää tässä kohtaa osin avoimeksi.

Yhtenä esimerkkinä voidaan mainita mainontaa koskeva sääntely. Mainonnan valvonnan osalta valvontaviranomaisena toimisi esitysluonnoksen mukaisesti kuluttaja-asiamies silloin, kun on kyse kaupallisesta mainonnasta elinkeinonharjoittajalta kuluttajalle. Jos taas kyse on muusta kuin kaupallisesta mainoksesta, valvontaviranomaisena toimisi tietosuojavaltuutettu. Rajanveto ei ole täysin yksiselitteinen ja tulkintakysymyksiä syntyy esimerkiksi vaikuttajamarkkinoinnin osalta.

Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto Ficom ry. pitää ehdotettua viranomaisten vastuunjako on kannatettava, sillä muuten valvontavastuissa olisi ollut päällekkäisyyttä. Valvontatehtävien jako nykyisten toimivaltuuksien perusteella on selkeä ratkaisu.

Elinkeinoelämän keskusliitto toteaa, että valvontavastuun jakaminen kolmen eri viranomaisen kesken on esityksessä seikkaperäisesti perusteltu. Järjestämisvaihtoehtoa on verrattu muun muassa valvonnan keskitettyyn järjestämiseen. Elinkeinoelämän keskusliitto toteaa, että esityksen mukainen viranomaistehtävien jaottelu mukailee viranomaisten olemassa olevia valvontatehtäviä, mikä edistää tehtävien tehokasta hoitamista.

Medialiitto ry. katsoo, että valvontaviranomaisten vastuut on perusteltu esityksessä selkeästi. Jaottelussa hyödynnetään kunkin viranomaisen nykyisten valvontatehtävien osaamisalueita, mikä tukee viranomaisresurssien tehokasta kohdentamista. Myös vertailuvaihtoehtona esitetty Liikenne- ja viestintävirastolle keskitetty valvontamalli tukee esitykseen valittua kolmen viranomaisen jaettua valvontavastuuta. Medialiitto toteaa, että lakiesityksen jatkovalmistelussa olisi myös tärkeä tarkentaa käsitteitä, jotka koskevat viranomaisvalvontaan liittyvien tehtävien hoitamista. Esimerkkinä mainittakoon käsite ”kaupallinen mainonta”, joka liittyy tietosuojavaltuutetun ja kuluttaja-asiamiehen vastuunjakoon.

Teknoliateollisuus ry. toteaa, että koska viranomaistehtävät hajautuvat eri organisaatioihin, viranomaisten keskinäiselle yhteistyölle on luotavat tarvittavat puitteet ja käytänteet.

Kaupan liitto ry. toteaa, että HE-luonnoksessa on käyty seikkaperäisesti läpi ehdotettua viranomaisvalvonnan mallia sekä sen vaihtoehtoja. Se pitää HE-luonnoksessa esitettyjen perusteluiden valossa

tarkoituksenmukaisena ehdotusta, jonka mukaan viranomaisvalvonta jaettaisiin siten, että Liikenne- ja viestintävirasto toimii koordinaattoriviranomaisena ja vastaa yleisesti asetuksen noudattamisen valvonnasta, kun taas kuluttaja-asiamies ja tietosuojavaltuutettu valvovat asetuksen noudattamista oman tehtäväkenttensä osalta. Yksittäisten asetuksen artiklojen tai niiden kohtien osalta on vielä harkittava, mille viranomaiselle valvontatehtävä tulisi osoittaa.

Viranomaisvalvonnan kohdistaminen oikeisiin tahoihin ja kansainvälisen yhteistyön merkitys asetuksen tehokkaan ja yhtenäisen täytäntöönpanon varmistamiseksi on ensiarvoista, mikä on otettu hyvin huomioon ehdotuksessa. Ottamatta kantaa lopullisiin rahamääriin Kaupan liitto pitää perusteltuna sitä, että valvontaviranomaisille myönnetään riittävästi lisäresursseja digipalvelusäädöksen mukaisten tehtävien täyttämiseen. Sääntelyn täytäntöönpanossa on huolehdittava siitä, että valvontaviranomaisilla on riittävät valmiudet ottaa huomioon myös IP-oikeuksien loukkaukset.

Kaupan liitto katsoo, että ehdotuksen perusteluissa olisi syytä avata, osallistuuko ja millä tavoin Turvallisuus- ja kemikaalivirasto asetuksen 32 artiklassa säädettyjen verkon markkinapaikan ylläpitäjän velvoitteiden valvontaan, kun tuotteen tai palvelun laittomuus liittyy sen vaarallisuuteen tai vaatimustenvastaisuuteen, varsinkin kun viraston tehtävä tuoteturvallisuusasetukseen perustuvassa markkinapaikkojen valvonnassa on mainittu ehdotuksessa.

Kaupan liiton näkemyksen mukaan verkon välityspalvelujen valvonnasta annettavan lain 2 §:ää tulisi muuttaa siten, että kuluttaja-asiamiehen toimivaltaan sisältyy vain asetuksen 26 artiklan 2 kohdan toinen kappale ja vain siltä osin, kun kyse on kuluttajiin kohdistuvasta kaupallisesta viestinnästä. Sen sijaan 26 artiklan 2 kohdan ensimmäisen kappaleen valvonta samoin kuin toisen kappaleen valvonta muihin kuin kuluttajiin kohdistuvasta kaupallisesta viestinnästä tulisi jättää Liikenne- ja viestintäviraston tehtäväksi.

Kuluttajaliitto pitää lausunnossaan hyvänä, että kun valvontaa suorittaa monta eri viranomaista, on esitetty yksi taho koordinaattoriviranomaiseksi (kuten asetuskin edellyttää), johon kuluttaja voi aina olla tarvittaessa yhteydessä. Kuluttajaliitto olisi toivonut jaksoon ”4.2.2. Vaikutukset palveluiden käyttäjille ja kuluttajille” pohdintaa nimenomaan siitä, miten ehdotetun kaltainen moniviranomaisvalvonta vaikuttaa käyttäjiin ja kuluttajiin. Liitto pitää tärkeänä, että viranomaisvalvonta on tehokasta, jotta kuluttajien oikeudet välityspalveluissa toteutuvat asetuksen tarkoittamalla tavalla.

Säveltäjien Tekijänoikeustoimisto Teosto ry. sekä Suomen Musiikintekijät ry., ja Suomen Musiikkikustantajat ry. pitivät esitettyä viranomaisten valvontavastuiden jakoa asetuksen artiklojen tai artiklakohtien mukaisesti kannatettavana. Toimivan valvonnan näkökulmasta on kuitenkin tärkeää, että koordinaattoriviranomaisen, eli Liikenne- ja viestintäviraston toimivalta ja valvontavaltuus on yleinen, jotta voidaan varmistaa asetuksen tavoitteen mukaisesti, että myös harmaalla alueella toimivat palvelut tulevat valvonnan piiriin..

Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus TTVK ry sekä Suomen Musiikintekijät ry., Suomen Musiikkikustantajat ry ja Kopiosto ry toteavat, että koordinaattoriviranomaisena toimii esityksen mukaan Liikenne- ja viestintävirasto, joka vastaa asetuksen noudattamisen valvonnasta, ellei toimivaltaa ole erikseen säädetty kuluttaja-asiamiehelle tai tietosuojavaltuutetulle. Esitetty jako on lähtökohtaisesti hyvä, kunhan Liikenne- ja viestintäviraston valvontavaltuus on todella yleinen eli kattaa kaikki asetuksen noudattamiseen liittyvät tilanteet, nyt ennakoitavissa olevat ja tulevat, sekä muissa EU-maissa koordinaattoriviranomaisen valvontavaltuuksiin katsotut tilanteet.

Suomalaiset viranomaiset ovat ensisijaisesti vastuussa suomalaisten palveluntarjoajien valvonnasta. Digipalvelusäädöksen tavoitteet huomioiden suomalaisten viranomaisten on kuitenkin valvottava myös ulkomaalaisia – erityisesti EU-alueen ulkopuolelta käsin toimivia – palveluja, jotka tarjoavat palveluitaan suomalaisille. Tuoteväärännöksiä kaupitellaan tyypillisesti EU-alueen ulkopuolelta.

Ammattiliito Pro pitää toteutettavaksi valittua valvontamallia perusteltuna, mutta se edellyttää sujuvaa yhteistyötä, joka vaatii osansa voimavaroista. Yhteistyön toimivuutta digipalveluasetuksen toimeenpanon valvontatehtävissä on tarpeen seurata.

Viestintäoikeuden dosentti Riku Neuvonen katsoo, että ehdotuksessa viranomaiset ja valvontatehtävät noudattavat vakiintunutta viranomaisten tehtäväjakoja, josta on selkeästi haluttu pitää kiinni. Yleiseen osioon viitaten on olennaista, että alan toimijoilla ja myös kansalaisilla on riittävästi tietoa viranomaisista ja valvontatehtävistä. Huomiota tulee myös kiinnittää käsitteistöön. Esimerkiksi kuluttaja-asiamies valvoo asetuksen säännöksiä kaupallisen mainonnan osalta, muulloin valvova viranomainen on tietosuojavaltuutettu. Nyt perusteluissa kaupallinen mainonta mainitaan kuluttaja-asiamiehen yhteydessä, johon on perehdyttävä, koska tietosuojavaltuutetun valtuuksissa ei viitata kaupallisen mainonnan olevan pois valvontatehtävän piiristä. Etenkin kun 26 artikla on vastaavien artiklojen tapaan päällekkäinen tietosuoja-asetuksen kanssa. Huomioitava on myös, että tietosuojavaltuutettu voi puuttua esityksen mukaan yhteiskunnalliseen ja aatteelliseen mainontaan, joka on lähellä sananvapauden ydinaluetta. Näistä näkökulmista olisi perusteltua määrittellä käsitteitä ja noudattaa johdonmukaisuutta eri valvontatehtävien määrittelyssä.

Uusien tehtävien viranomaisille aiheuttamat resurssitarpeet

Valtiovarainministeriö toteaa, että esityksen mukaan digipalvelusäädöksestä aiheutuvat kustannukset viranomaisten toimintaan ovat viranomaisten arvion mukaan vuodesta 2024 eteenpäin 1,623 milj. euroa vuosittain. Arvio perustuu henkilötyövuosiarvioihin valvontatehtävien hoitamisessa ja Poliisin rikosepäilyjä koskevien ilmoitusten käsittelyssä. Viranomaisten kustannukset kohdistuisivat neljän ministeriön hallinnonaloille. Valtiovarainministeriö haluaa huomauttaa, että esityksen vaikutuksia poliisille tehtäviin ilmoituksiin on vaikea arvioida etukäteen.

Ilmoitusmäärien kehittymistä ja niistä aiheutunutta resurssitarvetta tulisi tarkastella toteumatietojen valossa myöhemmin, huomioiden poliisille kuluvalle hallituskaudelle osoitettu lisäresursointi. Valtiovarainministeriö pitää tärkeänä, että ministeriöissä ja virastoissa tunnistetaan tarve priorisoida tehtäviä julkisen hallinnon toiminnan tehostamiseksi sekä työvoiman saannin turvaamiseksi yksityiselle sektorille.

Liikenne- ja viestintävirasto toteaa, että nimettynä kansallisena koordinaatioviranomaisena (digitaalisten palveluiden koordinaattorina) virastolla olisi Suomessa laajin tehtäväkenttä asetuksen valvonnassa. Liikenne- ja viestintävirasto osallistuisi muiden jäsenvaltioiden vastaavien viranomaisten yhteistyöverkostoon ja yhteistyöhön komission kanssa sekä erikseen perustettavan Euroopan digitaalisten palvelujen lautakunnan työhön. Liikenne- ja viestintävirasto toteaa, että uudenlaiset tehtävät edellyttävät vahvaa juridista ja teknistaloudellista osaamista jäsenmaiden rajat ylittävine menettelyineen. Sääntelyn myötä viraston valvottavana olevien yritysten piiri laajenee uusiin toimijoihin, joista virastolla ei vielä ole kokemusta.

Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, että se on soveltuva viranomainen hoitamaan sille suunniteltuja uusia tehtäviä ja pystyy täyttämään asetuksesta toimivaltaiselle viranomaiselle tulevat vaatimukset. Liikenne- ja viestintävirasto kuitenkin huomauttaa, että digipalvelusäädöksen asianmukainen ja tehokas valvonta edellyttää välttämättömiä lisäresursseja, jotta uudella sääntelyllä saavutettaisiin tavoitellut hyödyt ja lisäarvo.

Kuten lausuttavana olevassa hallituksen esityksessä todetaan, Liikenne- ja viestintävirastolle osoitettavia tehtäviä on arviolta 6,5 henkilötyövuoden edestä. Tehtävät ovat pysyviä ja vaativat siten myös pysyviä resursseja, jotta ne on mahdollista hoitaa digipalvelusäädöksen ja kansallisen lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Viraston lisäresurssitarpeita olisi tarkasteltava uudelleen siinä vaiheessa, kun nähdään virastolle tulneiden yhteydenottojen ja valitusten määrä sekä rajat ylittävän ja kansallisen yhteistyön vaikutukset työmäärään.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää erittäin tärkeänä, että digipalvelusäädöksen kansalliseen toimeenpanoon osoitetaan kaikki tarvittavat ja riittävät resurssit Liikenne- ja viestintävirastolle, kuluttaja-asiamiehelle ja tietosuojavaltuutetulle.

Poliisihallitus arvioi säilytyspalvelun tarjoajien asetuksen 18 artiklan nojalla tekemien ilmoitusten käsittelyyn tarvittavien poliisin lisäresurssien olevan 5 henkilötyövuotta kustannuksiltaan 425 000 euroa.

Asianajajaliitto toteaa, että kokonaan uusia valvonta- ja muita tehtäviä tulisi esitysluonnoksen mukaan Liikenne- ja viestintävirastolle runsaasti. Myös muille valvoville viranomaisille tulisi uusia tehtäviä. Mikäli valvontaviranomaisten resursseja ei kuitenkaan pystytä jatkossa kasvattamaan, Asianajajaliitto esittää huolensa siitä, että uuden sääntelyn voimaantulon myötä jo nykyisellään esimerkiksi tietosuojavaltuutetun pitkiä venyneet käsittelyajat entisestään pidentyvät. Kaikkien kolmen toimivaltaisen valvontaviranomaisen (Liikenne- ja viestintävirasto, kuluttaja-

asiamies ja tietosuojavaltuutettu) osalta Asianajajaliitto pitää tärkeänä, että valvontatyöhön on mahdollista kohdistaa jatkossa riittävät resurssit, jotta osapuolten oikeusturva ja sitä kautta myös eri toimijoiden mahdollisimman tasapuolinen kohtelu voidaan turvata.

FiCom kiinnittää huomiota Liikenne- ja viestintäviraston riittäviin resursseihin. Liikenne- ja viestintävirastolle on osoitettu viime vuosien aikana useita uusia tehtäviä, joihin ei ole esityksistä huolimatta saatu rahoitusta, joten virasto on jo nyt ottanut haltuun monia lisätehtäviä olemassa olevalla rahoituksella ja järjestelemällä tehtäviä uudelleen. Digipalvelusäädöksen mukaiset uudet tehtävät tuovat virastolle merkittävästi lisätyötä, joka edellyttää myös uutta osaamista ja resursseja. Lisäresurssien rahoitus tulee toteuttaa muulla tavalla kuin korottamalla viestintämarkkinamaksua, koska valvonta kohdistuu muihin tahoihin kuin teleyrityksiin. Arvioitu kuuden ja puolen henkilötyövuoden resurssitarve vaikuttaa alimitoitetulta, kun sitä vertaa kuluttaja-asiamiehen kolmen, tietosuojavaltuutetun kahden ja puolen sekä erityisesti poliisin, jolle ei edes ehdoteta varsinaisia valvontatehtäviä, vähintään viiden henkilötyövuoden resurssitarpeisiin.

Medialiitto toteaa, että jos valvontatehtävässä olisi päädytty esittämään keskitettyä mallia, valvontaan olisi tullut päällekkäisyyttä tietosuoja- ja kuluttaja-asiamiehen vastuiden kanssa. Valvontaviranomaisille tulee kohdentaa lisäresurssia ja osaamista uuden asetuksen valvontatehtävien hoitamiseen. Erityisesti Liikenne- ja viestintävirastolle uusien tehtävien hoitamiseksi lisäresurssi ja lisäosaaminen on välttämätöntä. Riittävät osaavat viranomaisresurssit lisäävät elinkeinoelämän oikeusvarmuutta ja edistävät myös digitaalisen liiketoiminnan ja yhteiskunnan kehittämistä. **Medialiitto** ja **Teknologiateollisuus ry** katsovat, että viranomaisille täytyy kohdentaa riittävästi resursseja myös EU:n valvontaviranomaisten yhteistyöhön osallistumiseen, jotta asetuksen tulkinta ei eriydy muista jäsenvaltioista ja heikennä siten myös suomalaisten yritysten toimintaedellytyksiä suhteessa verrokkimaissa toimiviin yrityksiin.

Kaupan liitto toteaa, että viranomaisvalvonnan kohdistaminen oikeisiin tahoihin ja kansainvälisen yhteistyön merkitys asetuksen tehokkaan ja yhtenäisen täytäntöönpanon varmistamiseksi on ensiarvoista, mikä on otettu hyvin huomioon ehdotuksessa. Kuten HE-luonnoksessa (s. 36) todetaan, suomalaisten viranomaisten tehokas valvontatyö Suomeen sijoittautuneiden palveluntarjoajien osalta on tärkeää, mutta yhtä tärkeätä on kohdentaa omaehtoista valvontaa erityisesti sellaisiin EU:n ulkopuolelle sijoittautuneisiin verkkoalustojen ja verkkomarkkinapaikkojen ylläpitäjiin, jotka eivät ole asettaneet laillista edustajaa EU:n alueelle ja jotka palvelevat suomalaisia kuluttajia ja muita käyttäjiä. Ottamatta kantaa lopullisiin rahamääriin Kaupan liitto pitää perusteltuna sitä, että valvontaviranomaisille myönnetään riittävästi lisäresursseja digipalvelusäädöksen mukaisten tehtävien täyttämiseen.

Teoston mielestä on huolehdittava siitä, että suomalaisille valvontaviranomaisille annetaan riittävät resurssit niille osoitettujen tehtävien suorittamiseksi. Tämä tarkoittaa myös resursseja osallistua aktiivisesti viranomaisten kansainväliseen yhteistyöhön. Vain tiiviillä yhteistyöllä EU:n jäsenvaltioiden valvontaviranomaisten välillä voidaan

varmistaa asetuksen yhdenmukainen noudattaminen eri jäsenvaltioissa. Erityisesti koordinaatioviranomaiselle on lisäksi osoitettavat riittävät resurssit tarvittavan IPR-osaamisen varmistamiseksi.

Kopiosto haluaa lausunnossaan erityisesti korostaa, että valvovilla viranomaisilla tulee olla riittävät keinot, resurssit ja IPR-osaaminen valvontatehtävien hoitamiseen erityisesti laittoman tekijänoikeuden suojaaman sisällön valvontaan.

TTVK ry:n mielestä EU:n valvontaviranomaisten välinen yhteistyö on ensisijaisen tärkeää asetuksen yhtenäisen täytäntöönpanon varmistamiseksi. Digipalvelusäädöksen toimeenpanon yhteydessä on huolehdittava siitä, että suomalaisille valvontaviranomaisille annetaan riittävästi resursseja osallistua täysipainoisesti myös kv-yhteistyöhön. Lisäksi on huolehdittava siitä, että valvontaviranomaisilla on riittävä ipr-osaaminen.

Ammattiliito Pro yhtyy hallituksen esityksen näkemykseen, että Liikenne- ja viestintäviraston resurssitarpeita olisi tarkasteltava uudelleen siinä vaiheessa, kun uusien tehtävien vaikutus työmäärään todentuu. Vastaavalla tavalla on seurattava ehdotuksen vaikutusta muiden viranomaisten työmäärään. Vuosien varrella kertautuessaan uudet lisätehtävät saattavat johtaa merkittävään resurssivajeeseen, johon vastaaminen muodostuu haasteelliseksi. Lausunnossa katsotaan, että seurannan mahdollisesti osoittama lisähenkilöresurssitarve ja mahdolliset muut kustannukset on huomioitava ilman tarpeetonta viivettä, pysyvästi ja täysimääräisesti virastojen toimintamäärärahoissa.

Markkinaoikeus toteaa lausunnossaan, että sen toimivalta laajentuisi ehdotuksen myötä siten, että markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluisi muutoksenhaku verkon välityspalvelujen valvonnasta 9 §:n mukaisista kuluttaja-asiamiehen valvontapäätöksistä sekä seuraamusmaksun määrääminen kuluttaja-asiamiehen esityksestä. Markkinaoikeudella ei ole lausuttavaa näihin periaateratkaisuihin. Lausunnossa kiinnitetään kuitenkin huomiota siihen, että kyse olisi hieman uudentyyppisestä markkinaoikeuden käsiteltäväksi tulevien asioiden ryhmästä, johon liittyy väistämättä resurssitarpeita. Erityisesti seuraamusmaksuasiat ovat usein varsin laajoja ja monimutkaisia. Markkinaoikeuden toimivaltaan on viimeisten parin vuoden aikana saatettu useampia uusia asiamääriltään pieneksi arvioituja asiaryhmiä. Vaikka yksittäisellä uudistuksella ei välttämättä aina olisi tuntuvia resurssivaikutuksia, olisi toivottavaa, että vaikutusarviointeja suoritettaessa otettaisiin huomioon myös useamman yksittäisen uudistuksen kokonaisvaikutus resurssitarpeeseen.

4.3 Viranomaisten tutkintavaltuudet ja valvontatoimenpiteet

Oikeusministeriö esittää lausunnossaan ehdotettuihin säännöksiin useita täsmennyksiä, jotka on selvyuden vuoksi tiivistetty alle listamuotoon.

1) Viranomaisten tietojensaantivaltuuksia koskeva 4 §:n 2 momentti:

Oikeusministeriö katsoo lausunnossaan, että ehdotuksen sanamuoto, jonka mukaan tiedot olisi luovutettava ”viipymättä” on ehdottomampi kuin asetuksen mukainen sanamuoto ”ilman aiheutonta viivästystä”.

Oikeusministeriö esittää sanamuodon täsmentämistä esimerkiksi hallintolain 23 §:n mukaisesti sanamuodoksi ”ilman aiheetonta viivytystä”.

Oikeusministeriö toteaa myös, että säännöskohtaiset perustelut jättävät epäselväksi, mitä saman momentin vaatimuksella, jonka mukaan tieto on luovutettava ”viranomaisen pyytämässä muodossa”, tarkoitetaan ja kuinka laaja harkintavalta viranomaisella asiassa olisi.

2) Viranomaisten tiedonvaihtoa koskeva 5 §:n 2 momentti:

Momenttiin olisi syytä tehdä lakitekkinen täsmennys, jossa viitataan 18 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin koko 18 §:n sijaan. Lisäksi päällekkäisiltä vaikuttavien 5 §:n 2 ja 3 momentin välistä suhdetta on syytä tarkentaa.

3) Viranomaisten tarkastusvaltuuksia koskeva 6 §:

Pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävä tilaan tehtyyn tarkastukseen liittyisi välttämättömyysvaatimus, jonka tulkintaa on konkretisoitu yksityiskohtaisissa perusteluissa (s. 56). Asiaan liittyvää perustuslakivaliokunnan tulkintakäytäntöä on kuvattu esitysluonnoksen säätämisyjärjestysperusteluissa. Perustuslakivaliokunnan käytännöstä (PeVL 12/2019 vp) ilmenee, että siltä osin kuin sääntely koskee muita kuin EU-säädöksen soveltamisalaan kuuluvia tarkastuksia, toimivaltuutta on aiheellista tarkastella perustuslain 10 §:ssä turvatun kotirauhan suojan kannalta. Oikeusministeriön mukaan perusteluja tulisi täydentää tältä osin mukaan lukien arvio siitä, onko kyse kokonaan EU-säädöksen täytäntöönpanosta vai onko ehdotettu sääntely joltain osin kansallista.

Oikeusministeriö kiinnittää lausunnossaan huomiota lakiehdotuksen 6 §:n 2 momentin sanamuotoon, jonka mukaan viranomainen saisi asiakirjat ja tiedot tutkittavakseen ”sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään”. Oikeusministeriön mukaan tällaista ilmausta käytetään tavallisesti, kun on tarkoitus poiketa julkisuuslaissa tai muussa laissa viranomaiselle säädetystä salassapitovelvollisuudesta, mutta 6 §:n 2 momentissa on kyse yksityisen tahon antamista tiedoista. Lausunnossa kehoitetaan arvioimaan, onko salassapidosta poikkeamista koskeva säännös tarpeen ja selvennetään perusteluissa millaisista salassapitovelvoitteista olisi kysymys. Lausunnon mukaan 6 § 2 momentti vaikuttaisi myös joltain osin olevan päällekkäinen 4 §:ssä säädetyn viranomaisten tietojensaantioikeuden kanssa.

Oikeusministeriö toteaa, että lakiehdotuksen 6 §:n 4 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirastolla olisi toimivalta tarkastuksen tekemiseen ”57 artiklan mukaisesti”. Oikeusministeriö katsoo, että asetuksen 57 artiklassa ei suoranaisesti säädetä tarkastuksen tekemisestä, joten säännöstä on syytä tarkentaa ja arvioida samalla, onko ehdotettu sääntely riittävä 57 artiklan täytäntöönpanemiseksi. Vastaava huomio lausunnossa tehdään ehdotetusta 7 §:stä, jossa säädettäisiin viranomaisen oikeudesta kutsua kuultavaksi.

Lausunnossa todetaan lisäksi, että viittaus hallintolain tarkastuksia koskevan 39 §:n tulemisesta tarkastuksissa sovellettavaksi tulisi

perustuslakivaliokunnan näkemyksen mukaan tehdä valvontatyypisten tarkastusten sääntelyssä selkeyden vuoksi itse säännöksessä, eikä vain perusteluissa (ks. PeVL 44/2016 vp ja PeVL 5/2010 vp).

4) Valvontapäätöksiä koskeva lakiehdotuksen 9 §:

Oikeusministeriö toteaa, että 9 §:n 1 momentissa viitataan paikoin lakiin ja paikoin asetukseen, kun tarkoitus on ilmeisesti ollut viitata molempiin.

Lausunnossa nostetaan esille 9 §:n 2 momentissa säädetty mahdollisuus antaa valvontapäätös väliaikaisena, jolloin perusteluiden mukaan väliaikainen päätös voisi sisältää määräyksen tietyn väitetyn asetuksen rikkomisen lopettamiseksi tai korjaamiseksi. Väliaikaisen päätöksen määräykset eivät saisi ylittää sitä, mikä on tarpeen sen varmistamiseksi, että estetään vakava haitta ennen lopullista päätöstä. Oikeusministeriö arvioi, että säädöstekstin perusteella varsinaisella ja väliaikaisella päätöksellä ei olisi muuta eroa kuin jälkimmäisen väliaikainen voimassaolo. Ehdotuksessa olisi syytä erottaa selvästi varsinainen ja väliaikainen päätös ja määritellä selkeämmin, mitä väliaikainen päätös voi koskea ja mitkä ovat sen edellytykset. Myös muutoksenhakua olisi tältä osin syytä selkiyttää. Väliaikainen päätös menettää merkityksensä, jos siihen voi hakea muutosta heti eikä vasta pääasian muutoksenhaun yhteydessä. Oikeusministeriön mielestä 9 pykälän 4 momentin säännökset kuuluisivat luontevammin muutoksenhakua koskevaan 27 §:ään, mikä selventäisi myös sitä, että muihinkin kuin kuluttaja-asiamiehen päätöksiin voi hakea muutosta.

5) Sitoumuksia koskeva lakiehdotuksen 10 §:

Oikeusministeriö toteaa, että 10 §:n 1 momentissa viitataan välityspalvelun tarjoajan antamiin sitoumuksiin, mutta säädöstekstistä ei ilmene, mistä sitoumuksista on kysymys ja mitä ne voivat koskea. Perusteluiden mukaan säännöksellä tarkoitetaan asetuksen 52 artiklan 2 kohdan sitoumuksia. Oikeusministeriö katsoo, että säännöstä olisi tältä osin syytä selkiyttää.

Lisäksi 10 §:n pykälän 2 momenttia olisi syytä täsmentää siten, että päätöksen tehnyt viranomainen voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväkseen, mikä tarkoittaa, että Liikenne- ja viestintävirasto tai tietosuojavaltuutettu eivät voisi ottaa uudelleen käsiteltäväksi toistensa päätöksiä.

6) Viranomaisyhteistyötä koskeva lakiehdotuksen 11 §:

Oikeusministeriö katsoo, että lakiehdotuksen 11 §:n 2 momenttiin sisältyvä yleinen viittaus markkinavalvontaviranomaisten ilmoitusvelvollisuuteen ei ole riittävä. Koska kyseessä olisi viranomaisille asetettu tehtävä, siitä tulee säätää täsmällisesti laissa ja velvoitetut viranomaiset tulee luetella säännöksessä.

7) Uhkasakkoa koskevat lakiehdotuksen 12 § ja 9 §:

Oikeusministeriö kiinnittää huomiota siihen, että 12 §:n mukaan tämän lain mukaisen velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko ja ehdotuksen 9 §:ssä säädetään myös, että siinä tarkoitettua päätöksen

tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko. Koska 9 §:ssä on säädetty erikseen uhkasakosta ja muiden velvoitteiden osalta ei, oikeusministeriö katsoo, että on mahdollisuus päätelmään, että uhkasakko voidaan määrätä vain 9 §:ssä tarkoitettusta asiasta. Jos tarkoitus on, että uhkasakko voidaan asettaa kaikista lakiin sisällyvistä velvoitteista, säännös uhkasakon asettamisesta on syytä poistaa 9 §:stä, koska toimivalta siihen on jo 12 §:ssä. Jos uhkasakon on tarkoitus koskea lain lisäksi asetuksessa säädettyjä velvoitteita, oikeusministeriön mukaan säännöstekstiä tulee täydentää tältä osin.

Oikeusministeriö kommentoi lausunnossaan laajasti myös tietosuojan ja sen huomioimisen perustelemiseen liittyviä kysymyksiä. Lausunnon mukaan henkilötietojen suojan näkökulmasta merkityksellistä sääntelyä sisältyisi toimivaltaisten viranomaisten tiedonsaantioikeuksia ja viranomaisten välistä tiedonvaihtoa koskeviin pykäliin (4 ja 5§).

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää digipalvelusäädöksen mukaisten toimivaltaisten viranomaisten ja markkinavalvontaviranomaisten välisestä yhteistyöstä säätämistä tärkeänä (lakiesityksen 11 §). TEM pitää tarkoituksenmukaisena, että markkinavalvontaviranomaiset ilmoittaisivat oman valvontatyönsä yhteydessä esiin tulleista rikkomuksista Liikenne- ja viestintävirastolle. TEM kuitenkin katsoo, että digipalvelusäädöksen 30–32 artiklojen valvonta on lakiesityksen 1 ja 2 §:llä vastuutettu Liikenne- ja viestintävirastolle ja kuluttaja-asiamiehelle. TEM katsoo, että ilmoitusvelvollisuutta ei voida sitoa digipalvelusäädöksen säännösten rikkomistilanteisiin vaan ilmoitusvelvollisuus on liitettävä sellaisten säännösten rikkomistilanteisiin, joiden valvonta kuuluu markkinavalvontaviranomaisten toimivaltaan. Säännöksessä tarkoitettujen markkinavalvontaviranomaisten olisi TEM:n näkemyksen mukaan tarkoituksenmukaista määrittää tarkkarajaisemmin esimerkiksi viittaamalla niihin lakeihin, joissa markkinavalvontaviranomaisten nimeämisestä säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto katsoo lausunnossaan, että digipalvelusäädöksen IV luvun 51 ja 52 artiklan säännökset kansallisten toimivaltaisten viranomaisten tutkinta- ja toimeenpanovaltuuksista säännösten epäillyissä rikkomistilanteissa edellyttävät uutta kansallista sääntelyä. Liikenne- ja viestintävirasto toteaa sille lakiehdotuksessa esitettyjen asetuksen edellyttämien tutkintavaltuuksien olevan riittävät.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto katsoo, että sitä markkinavalvontaviranomaisena koskeva verkon välityspalvelujen valvonnasta annettavan lain 11.2 § on tarkoituksenmukaisesti laadittu.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto/kuluttaja-asiamies esittää lausunnossaan, että lakiehdotuksen viranomaisten tietojensaantioikeutta koskevassa 4 §:n muotoilussa otettaisiin yhdenvertaisuuden vuoksi laissa kuluttajaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista (566/2020) 6 §:n mukainen lähestymistapa, jossa tietojensaantioikeus rajattaisiin asian selvittämiseksi tarpeellisiin tietoihin ja välttämättömiin tietoihin vain, kun kyseessä ovat mm. erityisiä henkilötietoryhmiä koskevat tiedot.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto kiinnittää lausunnossaan huomiota myös siihen, että lakiehdotuksen 4 §:n mukainen tiedonsaantioikeus on nyt rajattu välttämättömiin tietoihin, mutta lakiehdotuksen 6 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen perusteeksi riittäisivät merkitykselliset tiedot. Lausunnossa kysytään, onko tarkoitus, että elinkeinonharjoittajan toimitiloihin voitaisiin tehdä tarkastus kevyemmin perustein kuin elinkeinonharjoittajan tarvitsisi luovuttaa tietoa esimerkiksi kirjallisen pyynnön perusteella.

Lausunnossa katsotaan lisäksi, että lakiehdotuksen 21 §:n osalta perusteluissa todetaan sivulla 75, että ”siltä osin kuin on kyse kuluttaja-asiamiehen toimivaltaan 2 §:n nojalla kuuluvasta tilanteesta, kuluttaja-asiamiehellä olisi lain kuluttajansuojaviranomaisen eräistä toimivaltuuksista 4 §:n nojalla käytettävissään myös mainitun lain 12 §:n mukaiset verkkorajapintaan ja verkkotunnukseen liittyvät toimivaltuudet”. Kuluttaja-asiamiehen näkemyksen mukaan asia tulisi selvyiden vuoksi sekä toimivaltuuksiin liittyvien tulkintaongelmien välttämiseksi nostaa lain tasolle. Myös **työ- ja elinkeinoministeriö** katsoo, että kuluttaja-asiamiehen olemassa olevien toimivaltuuksien suhdetta ja soveltumista digipalvelusäädöksen valvontaan on tarpeen selvittää esityksessä tarkemmin.

Kuluttaja-asiamies kiinnittää huomiota siihen, että luonnoksen 9 §:n säädöskohtaisissa perusteluissa viitataan lain kuluttajaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista (661/2012) 10 §:ään. Kuluttaja-asiamies ymmärtää, että valvontapäätös vastaa asiallisesti kyseisessä laissa tarkoitettua kuluttaja-asiamiehen kieltoa. Erona olisi vain se, että lausunnon kohteena olevassa laissa menettelyä/keinoa kutsutaan valvontapäätökseksi ja kuluttajansuojalaissa kielloksi. Luonnokseen olisi syystä täsmentää onko tarkoitus, että valvontapäätös tarkoittaa kuluttaja-asiamiehen osalta asiallisesti samaa kuin kiello siten kuin kuluttajansuojalaissa ja laissa 661/2012 on säädetty. Kuluttaja-asiamiehen näkemyksen mukaan valvontapäätöksen kutsuminen luonnoksessa hallinnolliseksi seuraamukseksi tai hallintopäätökseksi jää epämääräiseksi, jos valvontapäätöksessä on kyse mahdollisuudesta kuluttaja-asiamiehen kiellon määräämiseen. Kuluttaja-asiamiehen kiellot eivät ole hallintopäätöksiä. Se, johon kuluttaja-asiamiehen kiello kohdistuu, voi saattaa asian hakemuksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Asia käsitellään markkinaoikeudessa markkinaoikeudellisena asiana eli osin siten kuin oikeudenkäymiskaaressa riita-asian käsittelystä säädetään, eikä siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Sama koskee myös lain 566/2020 12 §:ssä tarkoitettua verkkorajapintaan ja verkkotunnukseen liittyviä toimivaltuuksia. Myöskään näistä näiden perusteella tehtyjä valituksia ei käsitellä hallintoprosessuaalisessa järjestyksessä, vaikka viranomaisessa tehtävä päätös onkin hallintopäätös.

Kuluttaja-asiamies haluaa lisäksi täsmentää esityksessä (s. 27-28) kuvattua rooliaan laittomien hyödykkeiden markkinoinnin valvonnassa. Kuluttaja-asiamiehellä on yhteisön lainsäädäntöön perustuva toimivalta puuttua myös laittomien tavaroiden ja palvelujen tai esimerkiksi vaarallisten tavaroiden, kuten porakone, markkinointiin. Kansallisesti tämä ilmenee valtioneuvoston asetuksesta 601/2008 eli niin sanotusta sopimattomien menettelyjen mustasta listasta (1§:n 8 kohta). Yleensä laittomien

hyödykkeiden markkinoinnin valvonta edellyttää kuitenkin, että esimerkiksi jokin edellä mainituista laittomia hyödykkeitä valvovista viranomaisista on tehnyt arvion siitä, että hyödyke on laiton. Kyse voi olla myös hyödykkeistä, jotka eivät ole laittomia, mutta joita voidaan markkinoida ja myydä laillisesti vain tietyin ehdoin ja/tai tietyin rajoituksin.

Poliisihallitus katsoo, että tiedonsaannin ja tiedon luovuttamisen oikeuksien sääntely on lakiehdotuksessa riittävän tarkkarajaisesti määritelty ja vastaa muuta lainsäädäntöä tiedonsaantioikeuksista poliisilta. Salassa pidettävän ja henkilötietojen luovuttamisen osalta oikeus on rajattava vain toimivaltaisten viranomaisten tehtävien hoitamisen kannalta oleelliseen. Poliisihallitus esittää lakiehdotuksen 5 §:stä muokattavaksi seuraavasti: ”Toimivaltaisella viranomaisella on oikeus saada esitutkintaviranomaiselta salassapitosäännösten estämättä vain tiedot, jotka ovat välttämättömiä 18 §:n noudattamiseksi. Esitutkintaviranomaisen tulee salassapitosäännösten estämättä toimittaa Liikenne- ja viestintävirastolle asetuksen 18 artiklan epäiltyyn rikkomiseen liittyvät tämän lain mukaisten tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot.” Poliisia ei ole tarpeen pykälässä mainita, koska poliisi on esitutkintaviranomainen.

Poliisihallitus kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että hallituksen esityksessä ei ole säädetty siitä, mikä viranomainen olisi toimivaltainen viranomainen ottamaan vastaan asetuksen 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut ilmoitukset. Lakiehdotukseen tulisi lisätä kohta, jonka mukaan ilmoitukset tulisi toimittaa poliisille, joka on rikostorjunnan yleisviranomainen.

FiCom kommentoi lausunnossaan lakiehdotuksen 5 §:ää, jossa säädettäisiin toimivaltaisten viranomaisten oikeudesta vaihtaa salassa pidettävää tietoa ja 24 §:ää, jossa säädettäisiin Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta luovuttaa salassa pidettäviä asiakirjoja sekä ilmaista salassa pidettäviä tietoja komissiolle, Euroopan digitaalisten palvelujen lautakunnalle ja toisen ETA-valtion koordinaattoriviranomaiselle, jos se on valvonnan kannalta välttämätöntä.

FiCom korostaa lausunnossaan teleyritysten toiminnan luottamuksellisuutta ja teleyritysten hallinnoimien luottamuksellisten tietojen luonnetta hyvin kriittisenä omaisuusdatana, jota hallinnoidaan korostetun huolellisesti. Lausunnossa katsotaan, että kun näitä tietoja luovutetaan edelleen viranomaisten kesken, viranomaisten tulisi ilmoittaa luovutuksesta yritykselle, jonka tietoja on luovutettu. Luovuttavalla teleyrityksellä on selkein kokonaisymmärrys luovutetusta datasta. Luovuttava teleyritys on asianosainen, ja sillä on intressi tietää, mihin sen luottamuksellinen tieto päätyy.

Lausunnossa todetaan, että teleyritykset antavat todella suuria datamassoja valvoville viranomaisille näiden muuta kuin nyt ehdotettavaan lakiin perustuvaa tarkoitusta varten. Ilman viranomaisen tietojen luovutusta koskevaa ilmoitusvelvollisuutta teleyrityksen on vaikea varmistua siitä, että viranomaiskentässä ei tarpeettomasti välitetä yrityksen jotain tiettyä tarkoitusta varten keräämää tietoa. Erityisesti sijainti- ja välitystietoihin liittyen on tarpeen varmistaa, että viranomaisella on varmasti ymmärrys siitä, miten teleoperaattoritietoja voi lukea ja tulkita, ettei niiden pohjalta

tehdä virheellisiä päätelmiä. Tulkintaohjeistusta ja -tukea on vaikea tarjota, elleivät teleoperaattorit tiedä, kenelle viranomaisille tietoa on jaettu.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK pitää tärkeänä, että esityksessä on käytetty kansallista liikkumavaraa, ja esimerkiksi valvontaviranomaisten tiedonsaantioikeus on säädetty DSA:n mahdollistamaa määritelmää suppeammaksi. EK korostaa lausunnossaan viranomaisten neuvontaantavaa roolia uuden, kompleksisen sääntelyn toimeenpanossa sekä viranomaisen perusteluvollisuutta tietojen pyytämisen yhteydessä.

Myös **Medialiitto** pitää lausunnossaan hyvänä, että esityksessä on käytetty kansallista liikkumavaraa ja säädetty viranomaisten tiedonsaantioikeus asetuksen tarjoamaa mahdollisuutta suppeammaksi koskemaan valvontatehtävien kannalta välttämättömiä tietoja. Lausunnon mukaan esityksessä korostetaan hyvin viranomaisen perusteluvollisuutta tietopyyntöjen yhteydessä.

Säveltäjien Tekijänoikeustoimisto Teosto viittaa lausunnossaan viranomaisten valvontavastuiden jakautumisesta lausumaansa ja esittää, että perusteluissa täsmennettäisiin, että Liikenne- ja viestintävirastolla on epäselvissä tilanteissa automaattisesti toimivalta, jos muut toimivaltaiset viranomaiset katsovat, ettei niillä ole toimivaltuutta.

TTVK:n lausunnon mukaan viranomaisten tutkintamenettelystä ja valvontatoimenpiteistä esitetty vaikuttaa lähtökohtaisesti toimivalta. Lausunnossa toivotaan kuitenkin täsmällisempiä perusteluja viranomaisyhteistyötä koskevan lakiehdotuksen 11 §:n perusteluihin siitä, että Liikenne- ja viestintävirastolla on toimivalta automaattisesti, jos muut toimivaltaiset viranomaiset katsovat, ettei niillä ole toimivaltuutta ja toisaalta siitä, kuinka toimitaan tilanteessa, jossa toimivalta on kaikilla kolmella toimivaltaisella viranomaisella tai jollakin muulla viranomaisella.

Suomen Musiikintekijät ry. ja **Suomen Musiikkikustantajat ry.** yhtyvät tämän kysymyksen osalta Teosto ry:n ja TTVK ry:n lausuntoihin. **Kopiosto ry.** viittaa TTVK:n lausuntoon. **Musiikkituottajat - IFPI Finland ry:llä** ei ole tutkintavaltuuksista lausuttavaa.

Kaupan liitolla ei ole huomautettavaa välityspalvelujen valvonnasta annettavan lain 4–10 ja 12 §:n mukaisiin viranomaisten tutkintavaltuuksia käsitteleviin säännösehdoiksiin tai niiden perusteluihin. Pykälien yksityiskohtaisissa perusteluissa on käyty kattavasti läpi asetuksen ja kansallisen viranomais- ja oikeusjärjestelmän välistä yhteensovitusta säännösten taustalla.

Lausunnossa kuitenkin katsotaan, että lakiehdotuksen 11 § 1 momentin yleinen kirjaus viranomaisten tarkoituksenmukaisesta yhteistyöstä ja 3 momentin väljä muotoilu muiden toimivaltaisten viranomaisten ilmoitusvelvollisuudesta Liikenne- ja viestintävirastolle eivät ole riittäviä palveluntarjoajien ja niiden vastaanottajien oikeusturvan ja oikeusvarmuuden näkökulmasta. Viranomaisyhteistyön järjestämistä tulisi Kaupan liiton mukaan avata vähintään säännöskohtaisissa perusteluissa.

Kauppan liiton lausunnossa korostetaan viranomaisten välisen yhteistyön toimivuuden merkitystä tilanteissa, joissa välityspalvelun tarjoajan voidaan epäillä rikkoneen samanaikaisesti useampia asetuksista seuraavia velvoitteita. Toimivallan jakautuminen erikseen lueteltujen asetuksen artiklojen tai artiklakohtien perusteella korostaa lausunnon mukaan Liikenne- ja viestintäviraston roolia tutkinnassa. HE-luonnoksesta ei käy ilmi, miten Liikenne- ja viestintävirasto käytännössä huolehtisi tehtävien koordinoinnista saatuaan tiedon toisen viranomaisen toimenpidepyynnöstä, jos useampi viranomainen on toimivaltainen tutkimaan samaan kokonaisuuteen sisältyviä epäiltyjä rikkomisia.

Asianajajaliitto katsoo lausunnossaan, että viranomaisten tutkintavaltuudet on esitysluonnoksessa rajattu asianmukaisesti muun muassa suhteellisuusperiaate huomioiden. Asianajajaliitto pitää erityisesti perusteltuna esitysluonnoksessa valittua linjaa esimerkiksi tiedonsaantioikeuden kohteena olevien tietojen välttämättömyysvaatimukselle (esitysluonnoksen 4 ja 5 §). Välttämättömyyskriteerin asettaminen myös pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin kohdistuviin tarkastuksiin (esitysluonnoksen 6 §) on Asianajajaliiton näkemyksen mukaan ehdottoman tärkeää perusoikeuksien asianmukaiseksi toteuttamiseksi.

Markkinaoikeus esittää lausunnossaan joitakin omiin tehtäviinsä liittyviä lakitekniisiä täsmennyksiä. Lausunnossa katsotaan, että lakiehdotuksen valvontapäätöksiä koskevaan 9 §:n 4 momenttiin tulisi lisätä nimenomainen (yhden virkkeen säännös), jonka mukaan kuluttaja-asiamiehen päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Vastaavasti on menetelty muun ohella myös Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain 10 §:n 2 momentin sekä saatavien perinnästä annetun lain 14 §:n 2 momentin yhteydessä. Lisäksi markkinaoikeus esittää säädösteknisiä huomioita lakiin oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa ehdotettuihin muutoksiin.

Viestintäoikeuden dosentti Riku Neuvonen katsoo lausunnossaan, että viranomaisten tutkintavaltuudet on määritelty kattavasti.

4.4 Seuraamukset digipalvelusäädöksen rikkomisesta

Seuraamusmaksut

Oikeusministeriö katsoo lausunnossaan, että kansallista liikkumavaraa liittyen asetuksen säännöksiin koskien seuraamusmaksuja tulisi esityksessä selostaa enemmän.

Oikeusministeriö pitää viranomaisen harkintavaltaa rajaavia säännöksiä (esimerkiksi 17 ja 18 §) esityksessä perusteltuina, mutta katsoo, että säännöksiä tulisi, sikäli kuin liikkumavara sen mahdollistaa, jatkovalmistelussa vielä kehittää siten, että suhteellisuusperiaatetta toteutetaan myös säädöstekstin osalta. Ministeriö kyseenalaistaa sen, että välttämättömyys- ja suhteellisuusperiaate toteutuu esimerkiksi 19 §:n osalta. Pykälä mahdollistaa viranomaisen määräämän seuraamusmaksun tutkintamenettelyä koskevien säännösten rikkomisesta. Vastaavilla perusteilla oikeusministeriö katsoo, että olisi syytä arvioida vähäisempien

velvoitteiden rajaamista pois seuraamusmaksujen soveltamisalasta tai harkita ratkaisua, jossa seuraamusmaksu olisi mahdollista määrätä vähäisempien asetuksen rikkomisten kohdalla vain toistuvasta ja jatkuvasta asetuksen rikkomisesta.

Oikeusministeriön mielestä asetuksen 25 artiklan velvoite on ongelmallinen velvoitteen tarkkuuden osalta ja siten sen osalta, että velvoitteeseen liitettäisiin seuraamusmaksu.

Jos digipalvelusäädöksen liikkumavara sallii, suhteellisuusperiaatteen kannalta olisi parempi ratkaisu porrastaa asetuksen rikkomisesta mahdollisesti määrättävien seuraamusmaksujen vähimmäis- ja enimmäismäärät itse säännöksessä.

Seuraamusmaksujen täytäntöönpanon osalta oikeusministeriö pitää välttämättömänä, että esitykseen lisätään arvio täytäntöönpanotehtävästä Oikeusrekisterikeskukselle mahdollisesti aiheutuvasta määrärahatarpeesta.

Oikeusministeriö katsoi, että seuraamusmaksujen rikosoikeudelliseen rangaistukseen rinnastuvan luonteen vuoksi seuraamusmaksujen tulisi olla täytäntöönpanokelpoisia vasta lainvoimaisina (ehdotettu 27 § 3 momentti).

Liikenne- ja viestintävirasto piti lausunnossaan seuraamusmaksuissa käytettyä rakenteellista jaottelua selkeänä tapana käsitellä eri välityspalvelujen tarjoajille mahdollisesti kohdentuvia seuraamusmaksuja.

Poliisihallitus katsoo, että ehdotetussa seuraamusmaksuja koskevassa 14 §:ssä tulisi selkeyden kannalta viitata vain asetuksen 18 artiklassa säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyöntiin.

FiCom katsoi, että olisi perusteltua, että seuraamusmaksu voitaisiin määrätä vasta toistuvasta digipalvelusäädöksen 18 artiklan velvollisuuden laiminlyönnistä ja että ehdotuksen säädöskohtaisissa perusteluissa ilmaistu rajausta olisi kirjoitettava myös vastaavaan 14 §:n 1 momentin 3 kohtaan. Digipalvelusäädöksen 23 artiklan valvonnan ja artiklaan liitetyn mahdollisen seuraamusmaksun osalta Ficomin mielestä esityksessä tulisi paremmin ottaa huomioon se, että terroristisen sisällön levittämistä ja lapsiin kohdistuvaan seksuaaliväkivaltaan kohdistuu jo nyt tai on tulossa erityistä unionin tasoista lainsäädäntöä, jonka valvojana voi toimia muu kuin Liikenne- ja viestintävirasto. Seuraamusmaksun suuruuden osalta Ficom pitää tärkeänä esityksessä ehdotettua, että (mahdollisen) seuraamusmaksun suuruus perustuu ehdotetun mukaisesti kokonaisarviointiin, jossa otetaan huomioon mm. välityspalvelun toiminnan laajuus ja luonne sekä rikkoneen välityspalvelun tarjoajan taloudelliset valmiudet, minkä lisäksi seuraamusmaksu voidaan jättää kokonaan määräämättä, jos sen määräämistä olisi pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

Asianajajaliitto katsoo seuraamusten toteutustavalla olevan viimekädessä keskeisin vaikutus siihen, miten asetuksen tavoitteet tosiasiallisesti toteutuvat. Erityinen huomio tulisi kiinnittää esitysluonnoksessakin merkitykselliseksi todetun sisämarkkinaperiaatteen käytännön toimivuuden

varmistamiseen sekä yhdenmukaisen valvontatoiminnan unionin alueella varmistavan seuraamuskäytännön kehittymiseen.

Asianajaliiton mukaan esitysluonnoksessa on sinänsä perustellusti todettu, että viranomaisten valvontatyön lähtökohtana tulee olla markkinatoimijoiden ohjaaminen ja neuvonta, sillä asetus sisältää uutta ja uudenlaista välityspalveluja koskevaa sääntelyä. Vaikka näin on, Asetuksen soveltaminen mahdollistaa kuitenkin uuden, hyvinkin voimakkaan viranomaistoimivallan käytön verkon välityspalveluiden valvonnassa. Tätä merkittävää toimivaltaa on perusteltua säädellä tarkasti ja se on kansallisella tasolla syytä toteuttaa tavalla, joka turvaa mahdollisimman pitkälti yhdenmukaisen viranomaisvalvonnan ja sanktiokäytännöt Euroopan unionissa. Valmistelun edetessä olisikin Asianajaliiton näkemyksen mukaan tärkeää jatkaa asetuksen toimeenpanon vertailevaa seurantaa ja valmistautua tarvittaessa uudelleenarvioimaan esitysluonnoksen linjauksia suhteessa muissa jäsenvaltioissa tehtäviin ratkaisuihin.

Medialiitto toteaa, että asetuksen tehokasta valvontaa toteutetaan käyttämällä seuraamusmaksujen uhkaa. Esityksen mukaisesti, kun kyseessä on uusi monimutkainen säädös ja sääntelyn kohteena ovat voimakkaasti kehittyvän alustamarkkinan eri toimijat ja niiden tarjoamat palvelut, valvontaviranomaisten tulee valvontatehtävän alkuvaiheessa seuraamusmaksujen sijaan keskittää resurssinsa asetuksen soveltamisen ohjeistamiseen ja neuvontaan.

Kaupan liitto pitää tärkeänä, että HE-luonnoksessa (s. 60–61) on korostettu seuraamusmaksujen viimesijaisuutta, toisin sanoen niiden käyttämistä vain vakavimmissa asetuksen rikkomistilanteissa ja esimerkiksi silloin, jos palveluntarjoaja ei lopeta rikkomista tätä koskevasta velvoittavasta päätöksestä huolimatta.

Välityspalvelujen valvonnasta annettavan lain 15 § 1 momentin 7 kohdan osalta on epäselvää, mitä tarkoitetaan säännöksen yksityiskohtaisten perusteluiden (s. 67) kirjauksella, jonka mukaan ilman seuraamusmaksun uhkaa niin sanottuihin pimeisiin käytäntöihin voitaisiin puuttua vain valvontapäätöksiin asetuksen rikkomisen jo tapahduttua, minkä jälkeen verkkoalusta voisi käyttää toisenlaista pimeää käytäntöä ja samankaltainen valvontaprosessi alkaisi uudestaan.

Kaupan liiton näkemyksen mukaan säännöksen perusteluita on välttämätöntä tarkentaa tältä osin. Lähtökohtana tulee jo yritysten oikeusturvan kannalta olla, että seuraamusmaksu voidaan määrätä vain sellaisten teknisten ratkaisujen käytöstä, joiden todetaan täyttävän pimeän käytännön määritelmän. Tämä edellyttää aina viranomaisen arviointia. Tilanteissa, joissa jokin tekninen ratkaisu on jo aiemmin katsottu kielletyksi, seuraamuksen uhka ohjaa joka tapauksessa yritysten toimintaa.

Kaupan liitto pitää HE-luonnosta puutteellisena myös siltä osin, kun palveluntarjoajan menettelyn sanktiointi ja erityisesti seuraamusmaksun määrääminen on seurausta useiden asetuksen mukaisten velvoitteiden epäilystä rikkomisesta yhdellä teolla. Yritysten oikeusturva ja HE-luonnoksessa selkeästi esille nostettu (s. 92–95) sanktioiden

oikeasuhtaisuus edellyttävät Kaupan liiton mukaan, että rikkomisia tulisi käsitellä yhtenä kokonaisuutena ja palveluntarjoajalle tulisi määrätä vain yksi seuraamusmaksu. Useiden asetuksen velvoitteiden samanaikainen rikkominen voidaan ottaa huomioon välityspalvelujen valvonnasta annettavan lain 17 § 1 momentin 1 ja 4 kohtien nojalla seuraamusmaksun määrän arvioinnissa.

Kaupan liitto katsoo, että palveluntarjoajalle tulisi määrätä seuraamusmaksu kertaalleen vain niissäkin tilanteissa, joissa sekä Liikenne- ja viestintävirasto että kuluttaja-asiamies tai tietosuojavaltuutettu ovat samanaikaisesti toimivaltaisia tutkimaan epäiltyä rikkomista ja määräämään mahdollisen sanktion. Nähdäksemme tulkinta ei olisi ristiriidassa asetuksen 52 artiklan 2 kohdan kanssa.

Kaupan liitto ehdottaa, että asia kirjataan lakiluonnoksen sopivaksi katsottuun yhteyteen. Tarvittaessa myös 17 §:n luetteloa voitaisiin täydentää kokonaisarvioinnissa huomioon otettavista seikoista.

Teosto katsoo, että esitysluonnoksen porrastettu malli seuraamuksiin vaikuttaa perustellulta. Lähtökohta, jonka mukaisesti viranomaiset toteuttavat valvontaa ensisijaisesti ohjaamalla ja neuvomalla, toissijaisesti määräyksillä, joihin voi tarvittaessa liittyä uhkasakko, ja viimesijaisesti seuraamusmaksuilla vakavammissa rikkomustilanteissa, tai kun rikkomus tai laiminlyönti on jatkuva, vaikuttaa tarkoituksenmukaiselta.

TTVK:n mielestä on selvää, että ilman uhkaa seuraamuksista asetuksella asetettu velvollisuus jää kuolleeksi kirjaimeksi.

Teosto ja **TTVK** kiinnittivät huomiota siihen, että myös asetuksen 9.1, 9.5, 10.1, 10.5, 31.3 ja 32.2 artiklojen rikkomisesta tulisi voida määrätä seuraamusmaksu, mitä ei nyt ole ehdotettu lausunnolla olleessa esityksessä.

Kyseisissä artikloissa säädetyt velvoitteet eivät sisällä laadullisia tai avoimia kriteereitä välityspalveluille, vaan kyse on selväsanaisesti ilmoitetusta veloitteesta toimia tietyllä tavalla. Jos kyse olisi EU-lainsäätäjän taholta vain suosituksesta tai toiveesta, ei velvoitteita olisi kirjattu artikloihin. Tulkintamme mukaan näidenkin velvoitteiden noudattamista olisi siten valvottava, ja velvoitteiden laiminlyönnistä tulee olla seuraamuksia. Voi hyvin olla, että välityspalvelu laiminlyö näiden artiklojen noudattamisen jatkuvasti, jolloin on tärkeää, että siihen voidaan tarvittaessa puuttua. Pyydämme tarkastelemaan hallituksen esitysluonnosta vielä tältä osin jatkovalmistelussa.

TTVK ry huomauttaa lisäksi, että kyse on uudentyypisistä lainsäädännöstä, jolla EU-lainsäätäjä haluaa nimenomaan kehittää ja harmonisoida välityspalveluiden toimintavelvoitteita EU:n laajuisesti. Siksi niistä on annettu asetus, ei direktiivi. Kansallisen lainsäätäjän ei käsityksemme mukaan ole sallittua arvioida välityspalveluille asetettavia toimintavelvoitteita eri tavoin.

TTVK ry toteaa, että hallituksen esitysluonnoksessa 17 artiklan 3 f-kohdan rikkomisesta tai laiminlyönnistä on säädetty seuraamusmaksu

verkkoalustoille (15 §). Sama velvoite koskee asetuksen mukaan myös säilytyspalveluita, joten 17 artiklan 3 f-kohdan rikkomisesta tai laiminlyönnissä pitäisi säätää seuraamusmaksu myös luonnoksen 14 §:ssä.

TTVK katsoo, että koko artiklakohta 30(2) on liitettävä mahdollinen seuraamusmaksu. Koko 30 artiklassa sen 2-kohta mukaan lukien kyse on digipalvelusäädöksen säätämisen aikana keskeiseksi muodostuneesta elinkeinonharjoittajien jäljitettävyyttä koskevasta periaatteesta (Know Your Business Customer). Kyse on myös asetuksen tavoitteiden kannalta merkittävistä huolellisuusvelvollisuuksista, joilla varmistetaan, että kuluttajat saavat tietää, kenen elinkeinonharjoittajan kanssa he ovat tekemässä etäsopimusta. Säännöksellä varmistetaan myös se, että väärinkäytöstilanteessa – esimerkiksi jos kuluttaja huomaa tullessaan petetyksi tuoteväärännöksellä – elinkeinonharjoittaja on jäljitettävissä.

Kyseinen 30(2) kohdassa oleva verkkoalustoille asetettu velvoite on tärkeä ja riittävän tarkasti määritelty. Verkkoalustojen on täysin mahdollista ja jopa suotavaa luoda julkisia viranomaislähteitä käyttäen selkeitä ja tehokkaita prosesseja, joilla ne voivat parhaansa mukaan arvioida saamiensa tietojen luotettavuutta ja riittävyttä. Tämä parantaa ja edesauttaa merkittävästi kuluttajien luottamusta ja oikeusturvaa suhteessa elinkeinonharjoittajiin. Verkkoalustan tarjoajalle asetettu ”parhaansa mukaan” -velvoite on muuallakin EU-lainsäädännössä käytetty velvoittava ilmaisu, jonka sisällöstä Euroopan unionin tuomioistuin tulee tarvittaessa antamaan tulkintaohjeistuksen.

TTVK ry toteaa, että EU-lainsäätäjällä on tehnyt tietoisien poliittisten valinnan ja säätänyt verkkoalustoille nämä artiklassa 30 mainitut huolellisuusvelvollisuudet. Asetus edellyttää, että kaikkien näiden velvoitteiden noudattamista valvotaan yhdenmukaisesti EU:n alueella ja niiden laiminlyönnistä on mahdollista määrätä myös seuraamusmaksu. Kansallinen lainsäätäjällä ei voi omavaltaisesti valikoida, mitä osia näistä velvoitteista valvotaan ja mitkä jätetään seuraamusten ulkopuolelle eli tehdään tyhjäksi. Erikseen on säädetty tilanteista, joissa seuraamusmaksu voidaan jättää määräämättä.

Myös 31(3) artiklassa asetetut velvoitteet on täysin mahdollista toimeenpanna. Tässäkin käytetyt ilmaisut ”parhaansa mukaan” ja ”kohtuullisia toimia” saavat tulkintaohjeistuksen tarvittaessa unionin tuomioistuimelta. Tämäkin artiklan kohta on tuotava valvonnan piiriin ja sen rikkomisesta tai laiminlyönnistä täytyy olla mahdollista määrätä seuraamusmaksu.

Suomen Musiikintekijät yhtyvät tämän ehdotettujen seuraamusten osalta Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto Teosto ry:n ja Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus (TTVK) ry:n lausuntoihin.

Järjen ääni ry. totesi, että ehdotetun lain perusteella palveluntarjoajan on mahdotonta ennakoita laittomaksi arvioidun sisällön luonnetta ja seuraamusmaksun suuruutta. Järjestö katsoo, että on vaarana, että maksimimäärältään erittäin korkeat seuraamusmaksut alentavat kynnystä

määritellä sisältöjä laittomiksi epätarkoituksenmukaisella tavalla liian vähäisin perustein ja puuttua sisältöihin varmuuden vuoksi. On odotettavissa edellä sanotun johtavan siihen, että valtava määrä täysin laillista sisältöä poistetaan verkosta varmuuden vuoksi.

Palveluun pääsyn estäminen

Oikeusministeriö piti 1. lakiehdotuksen 21 §:n 2 ja 4 momentin keskinäistä sekä niiden ja 22 §:n välistä suhdetta epäselvänä. Ehdotetussa 21 §:ssä tulee säätää tarkemmin, mikä on tuomioistuimen toimivalta määräyksen antamisessa, mitkä ovat määräyksen antamisen edellytykset ja perusteilla viranomaisen pyyntöä on arvioitava.

Työ- ja elinkeinoministeriö kiinnittää lausunnossa huomiota lakiesityksen 21 §:n säännöskohtaisiin perusteluihin, joiden mukaan siltä osin kuin on kyse kuluttaja-asiamiehen toimivaltaan 2 §:n nojalla kuuluvasta tilanteesta, kuluttaja-asiamiehellä olisi keinolain 4 §:n nojalla käytettävissään myös mainitun lain 12 §:n mukaiset verkkorajapintaan ja verkkotunnukseen liittyvät toimivaltuudet. TEM toteaa, että niin lakiesityksen 21 §:n kuin kuluttaja-asiamiehen keinolain 12 §:n mukaiset toimivaltuudet ovat viimesijaisia. Lisäksi TEM kiinnittää huomiota edellytyksiin, joilla keinolain mukaiset toimivaltuudet ovat kuluttaja-asiamiehen käytettävissä: lakiesityksen 21 §:n mukainen vakava haitta ei esimerkiksi välttämättä vastaa keinolain 12 §:ssä tarkoitettua vakavaa vahinkoa kuluttajien yleiselle edulle. TEM huomauttaa tältä osin kuluttajien yhteisille eduille aiheutuvan vahingon käsitteen EU-perustasta (yhteistyöasetuksen 3 artiklan 14 kohta), unionin oikeuden itsenäisten käsitteiden tulkinnasta ja EU-oikeuteen viittaamista koskevasta Dzodzi-tapauksen mukaisesta oikeuskäytännöstä (ks. C-28/95, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

FiCom katsoo lausunnossaan, että tilanteessa, jossa toimivaltainen viranomainen on jo käyttänyt muita toimivaltuuksiaan sekä varannut vähintään kaksi viikkoa asianosaisten kirjallisille huomautuksille ennen estomääräystä koskevan esityksen tekemistä oikeusviranomaiselle, toiseen palveluntarjoajaan kuin asetusta rikkovaan välityspalvelujen tarjoajaan, kuten teleyritykseen, kohdistuvan määräyksen ei voida katsoa olevan ajallisesti enää niin kiireellinen, etteikö määräyksen viimesijaiselle saajalle voisi varata käräjäoikeudessa tilaisuutta tulla kuulluksi. Teleyritykselle tulisi antaa mahdollisuus perehtyä viranomaisen pyynnön sekä käräjäoikeuden antaman määräyksen sisältöön ja antaa lausunto niistä teknisistä menetelmistä, jotka ovat ylipäänsä mahdollisia eston toteuttamiseksi. Jos viimesijaisena keinona halutaan rajoittaa käyttäjien pääsyä tiettyyn palveluun ja kohdistaa tämä määräys välittäjänä toimivaan teleyritykseen, on vaadittu nimipalvelujärjestelmän osoitteet nimipalvelimelta poistava DNS-esto suositeltavin menetelmä.

4.5 Liikenne- ja viestintäviraston seuraamuskollegio

Oikeusministeriö katsoo lausunnossaan, että esityksessä olisi syytä kuvata selkeämmin, missä päätöksentekomenettelyssä seuraamusmaksu

käsiteltäisiin ilman ehdotettua kollegiota ja mitä vaikutuksia kollegion käyttönotolla on muun muassa oikeusturvaan. Harkintavallan laajuus ja maksun suuruus puoltavat oikeusministeriön mielestä monijäsenisen toimielimen käyttämistä, mutta olisi vielä syytä arvioida, tulisiko kollegion päätettäväksi tulevien seuraamusmaksujen raja olla ehdotettua 100.000 euroa korkeampi.

Oikeusministeriö toteaa säätämisyjärjestysperustelujen osalta, että toimivallan osoittamista valvontaviranomaiselle puoltaa esitysluonnoksessa mainitun lisäksi myös se, että seuraamusmaksu määrätään lähtökohtaisesti hallintomenettelyssä.

Oikeusministeriö pitää perusteltuna suurten hallinnollisten seuraamusmaksujen määräämisen keskittämistä Liikenne- ja viestintävirastossa kollegiolla. Oikeusministeriön mukaan olisi kuitenkin syytä vielä arvioida, tulisiko kollegiolla olla yhden kokoonpanon sijaan erilaisia asian mukaan vaihtuvia kokoonpanoja.

Liikenne- ja viestintäviraston lausunnossa kiinnitetään huomiota siihen, että kyse on virastolle uudentyypisen toimivallan käytöstä ja seuraamusmaksuja määrätessään virasto käyttäisi myös merkittävää julkista valtaa. Esitetty useamman jäsenen muodostama seuraamuskollegio 0,5 henkilötyövuoden resurssitarpeineen on viraston näkemyksen mukaan hallituksen esitysluonnoksessa todetuilla perusteilla perusteltu.

Kuluttaja-asiamiehellä ei ole lausuttavaa kollegiota koskevasta ehdotuksesta.

Elinkeinoelämänkeskusliitto EK toteaa lausunnossaan, että EU-sääntely ei nimenomaisesti edellytä seuraamuskollegion perustamista, mutta EU-sääntelyyn sisältyvä mahdollisuus määrätä suuria seuraamusmaksuja on aiemmin valtiosääntöisistä syistä osoitettu monijäseniselle toimielimelle. Myös **Medialiitto** katsoo, että suurien hallinnollisten sanktioiden määräämisessä on hyvä noudattaa Suomessa jo tietosuoja-asioissa valittua käytäntöä, josta on kokemusta. Sekä EK että Medialiitto kiinnittävät huomiota mahdollisten hallinnollisten seuraamusten merkittävyyteen ja niiden määräämisen hallinnolliseen rasitukseen yrityksille, minkä vuoksi viranomaisten riittävään osaamiseen sekä riittäviin resursseihin tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Kaupan liitto tukee lausunnossaan periaatetasolla esitettyä kollegioratkaisua, mutta toteaa, että ehdotettu suuren sanktion raja 100.000 euroa on valittu olemassa olevan esimerkin perusteella ilman laajempaa arviota sen vaikutuksista. Kaupan liitto katsoo, että esityksessä olisi vielä syytä arvioida, millainen merkitys eritasoisilla rajoilla olisi yhtäältä käsittelyn tehokkuuden ja toisaalta yritysten oikeusturvan näkökulmasta.

Kaupan liiton näkemyksen mukaan lakiin olisi myös kirjattava, että määrättäessä seuraamusmaksua tilanteissa, joissa palveluntarjoaja on yhdellä teolla rikkonut useita asetuksen mukaisia velvoitteita ja joista myös kuluttaja-asiamies tai tietosuojavaltuutettu olisivat toimivaltaisia määräämään seuraamusmaksun, kollegio toimisi kaikkien mainittujen

viranomaisten nimissä ja kokoontuisi laajennetussa kokoonpanossa, johon kuuluisi myös muiden mainittujen viranomaisten edustaja tai edustajia. Tämä edellyttäisi vähintään Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain muuttamisesta annettavan lain 7 a §:n sekä kuluttaja-asiamiehen ja tietosuojavaltuutetun tehtäviä koskevien säännösten täydentämistä asianmukaisella tavalla.

Säveltäjän Tekijänoikeustoimisto Teosto ry:llä, Suomen Musiikintekijät ry:llä, Suomen Musiikkikustantajat ry:llä, TTVK ry:llä ja Musiikkituottajat - IFPI Finland ry:llä ei ollut huomioita ehdotettuun seuraamusmaksukollegioon.

Asianajajaliiton lausunnossa pidetään erilliseksi viranomaiseksi katsottavan seuraamuskollegion perustamista Liikenne- ja viestintäviraston yhteyteen perusteltuna. Lausunnon mukaan kansallisessa laintulkinnassa muodostunut linjaus siitä, että hallinnollisesta seuraamusmaksusta päättäminen tulee säätää monijäsenisen toimielimen tehtäväksi, on perusteltu myös digipalvelusäädöksen seuraamustoimivallan käytön kansallisen toimeenpanon yhteydessä.

Asianajajaliitto toteaa, että monijäsenisellä kollegiolla pystytään muita vaihtoehtoja paremmin toteuttamaan oikeusturvaan ja asianmukaisen menettelyn takeisiin liittyvien näkökohtien käytännön huomioiminen, kun toimivalta hallinnollisen sakon määräämisessä kuuluu hallintoasiaa aiemmassa vaiheessa käsitelleestä esittelevästä virkamiehestä erilliselle monijäseniselle toimielimelle.

Jos seuraamuskollegion jäsenyyttä ei pystytä sitomaan tiettyihin rooleihin tai virkatehtäviin Liikenne- ja viestintävirastossa, olisi Asianajajaliiton mielestä vielä arvioitava, tulisiko seuraamuskollegion jäsenyys olla valtioneuvoston nimittämiseen perustuvaa. Asianajajaliitto suhtautuu kriittisesti siihen, että seuraamuskollegion jäsenyys jäisi Liikenne- ja viestintäviraston pääjohtajan yksin päätettäväksi. Asianajajaliitto kiinnittää huomiota kollegion perustamisen taustalla oleviin perusoikeudellisiin vaatimuksiin sekä toimielimen riippumattomuuden tosiasialliseen turvaamiseen.

Asianajajaliiton mielestä kollegio-nimikkeen voidaan katsoa vakiintuneen tietosuojavaltuutetun toimiston yhteyteen perustetun seuraamuskollegion perustamisen myötä.

Dosentti Riku Neuvonen kannattaa lausunnossaan seuraamuskollegion perustamista ja ehdotettuja menettelytapoja. Neuvonen katsoo, että huomattavien seuraamusmaksujen lisäksi myös toiminnan keskeytystä koskevat asiat tulisi saattaa seuraamuskollegioon. Lisäksi Neuvosen näkemyksen mukaan yleisen luottamuksen ja oikeusturvan kannalta voisi olla syytä jatkossa pohtia, tulisiko kollegiossa olla myös ulkopuolisia jäseniä. Neuvonen katsoo, että kollegiossa toimimisen erillisten kelpoisuusvaatimusten merkitys suhteessa viraston henkilökunnan kelpoisuusvaatimuksiin on epäselvä. Kollegion toiminta kaipaisi myös täsmällisempiä sääntöjä esteellisyystilanteisiin ja siihen miten toimitaan, jos virastossa ei ole kelpoisuusehtoja täyttäviä henkilöitä. Neuvosen

lausunnossa seuraamuskollegion käsittelyn 100 000 euron rajaa pidetään kohtalaisen korkeana pienempien yritysten kannalta.

4.6 Muut asiat

Poliisihallitus kiinnitti huomion siihen, että lakiluonnoksessa ei ehdoteta nimenomaisesti säädettävän siitä, mille viranomaiselle säilytyspalvelun tarjoajan tulee tehdä digipalveluasetuksen 18 §:ssä säädetty ilmoitus tietoonsa tulleesta rikosepäilystä. Poliisihallitus katsoo, että laissa tulisi säätää siitä, että kyseinen ilmoitus tulee tehdä poliisille. Lisäksi Poliisihallitus katsoo, että digipalveluasetuksen 9 artiklassa säädettyä viranomaisen velvollisuutta ei tule soveltaa poliisiin, kun poliisi tekee terroristista verkkosisältöä koskevia poistamismääräyksiä.

Julkisen hallinnon tiedonhallinta

Valtiovarainministeriö muistuttaa, että julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 8.2 §:n mukaan toimialasta vastaavan ministeriön on laadittava 5.3 §:n momentin mukainen arviointi, kun valmisteltavat säännökset vaikuttavat tietoaineistoihin ja tietojärjestelmiin. Lisäksi ministeriön on arvioitava suunniteltujen säännösten vaikutukset asiakirjojen julkisuuteen ja salassapitoon. Julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain 5.3 §:n mukaan arvioitava olisi muutosten vaikutusta tiedonhallinnan vastuisiin, tietoturvasuoritusvaatimuksiin ja -toimenpiteisiin, tietoaineistojen muodostamista ja luovutustapaa koskeviin vaatimuksiin, säädettyihin asianhallinnan ja palvelujen tiedonhallinnan vaatimuksiin sekä suhteesta muualla laissa säädettyyn asiakirjojen julkisuudesta, salassapidosta, suojasta ja tiedonsaantioikeuksista. Huomioon on otettava myös tietovarantojen yhteentoimivuus sekä niiden hyödynnettävyys tietoaineistoja muodostettaessa ja käytettäessä. Hallituksen esityksessä olisi näin laajan kokonaisuuden yhteydessä tärkeää ainakin selkeyden vuoksi erikseen todeta, jos valmistelun yhteydessä ei ole tunnistettu tietojärjestelmäkustannusten lisäksi muita vaikutuksia tiedonhallintaan. Huomiota olisi myös hyvä kiinnittää siihen, missä määrin asetuksen toimeenpanossa käsiteltävät hallintoasiat voisivat olla automatisoitavissa ja missä määrin asiakasrajapinnassa voidaan hyödyntää digitaalisia palveluita uusien viranomaisprosessien tehostamiseksi.

Markkinatuomioistuimen uudet tehtävät

Markkinaoikeus esitti lakitekniisiä huomioita markkinaoikeutta sekä kuluttajaviranomaisten toimivaltuuksia koskeviin ehdotettuihin lakimuutoksiin. Lisäksi markkinaoikeus totesi, että nyt kysymyksessä olevissa markkinaoikeuden toimivaltaan säädettävissä asioissa olisi kyse (taas) hieman uudentyypisistä markkinaoikeuden käsiteltäväksi tulevien asioiden ryhmästä. Jokaisella yksittäisellä uudella asiaryhmällä voidaan jo sinänsä katsoa olevan tuomioistuimen resurssitarpeita lisäävä vaikutus. Nyt puheena olevien asioiden osalta tätä voidaan katsoa osaltaan lisäävän sen, että kyse on EU-taustaisesta lainsäädäntöuudistuksesta, johon voi liittyä hankalienkin teknisten seikkojen omaksumista. Tämän lisäksi on syytä huomata, että vaikka markkinaoikeuden käsiteltäväksi tulevien

asioiden lukumäärä jäisikin verraten alhaiseksi, niin erityisesti seuraamusmaksuasioiden osalta kyse on usein varsin laajoista ja monimutkaisista asioista, jotka poikkeuksetta edellyttävät suullisen käsittelyn toimittamista.

Sähköisen viestinnän palvelulain vastuuvapaussäännökset

Säveltäjien tekijänoikeusjärjestö Teosto ry, Suomen Musiikintekijät ry, Suomen Musiikkikustantajat ry, Musiikkituottajat - IFPI Finland ry, TTVK ry ja Kopiosto ry kannattavat esitystä kumota sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa oleva vastuuvapaussääntely palveluun tallennetusta laittomasta sisällöstä (pykälät 182–184 § ja 187–194 §).

Tekijänoikeudet

Tekijänoikeusjärjestöjen (Säveltäjien tekijänoikeusjärjestö Teosto ry, Suomen Musiikintekijät ry, Suomen Musiikkikustantajat ry, Musiikkituottajat - IFPI Finland ry, TTVK ry ja Kopiosto ry) lausunnoissa todetaan olevan olennaista, että lainvalmistelussa on huomioitu digipalvelusäädöksen johdantokappaleesta 11 ilmenevä keskeinen periaate, ettei digipalvelusäädös vaikuta tekijänoikeutta ja lähioikeuksia koskeviin unionin oikeuden sääntöihin, kuten esimerkiksi DSM-direktiivin 17 artiklaan, joka on Suomessa saatettu voimaan tekijänoikeuslain uudessa 6a-luvussa.

Luotetut ilmoittajat

Järjen Ääni ry esittää lausunnossa huolensa asetuksella luotavaan laajaan ja järjestelmälliseen ilmoitusmenettelyyn, jossa mukana voi olla rajaton määrä kansalaisia ja ns. ”luotettuja ilmoittajia” tai ”hyväksytyjä tutkijoita”. Lausunnossa nähdään riski siitä, että menettely johtaa suureen määrään vääriä tai epämääräisiä ilmiäntojoja, mutta lakiesityksessä ei ole huomioitu ilmoittamiskäytännöissä mahdollisesti ilmeneviä väärinkäytöksiä.

Valitus valvovalle viranomaiselle

Kuluttajaliitto toteaa, että järjestöille on asetuksella annettu oikeus tehdä valitus asetuksen väitetystä rikkomisesta välityspalvelun tarjoajaa vastaan koordinaattoriviranomaiselle. Tämä ei hallituksen esitysluonnoksen mukaan anna järjestölle asianosaisasemaa. Tästä syystä olisi nähdäksemme hyvä tarkentaa, mitkä ovat tällöin ilmoituksen tehneen tiedonsaantioikeus asian etenemisestä sekä mahdollisuus tulla kuulluksi asiassa tarvittaessa. Kuluttajaliiton näkemyksen mukaan järjestön tulisi saada asiasta informaatiota asianosaisen tavoin sekä tarvittaessa tulla kuulluksi.

Kuluttajien näkökulmasta olisi pidetty parempana myös erilaista lähestymistapaa ulkopuolisen riidanratkaisun tarpeellisuuteen, sillä viranomaisten valvontatoimet tai hallinnolliset seuraamukset eivät välttämättä vaikuta yksittäisen kuluttajan asemaan

Liitteet

Lausunnonantajat

Liite 1 Lausunnonantajat

Ahvenanmaan maakuntahallitus
 Ammattiliitto Pro ry
 Elinkeinoelämän keskusliitto EK
 Gramex äänitemusiikin tekijänoikeusjärjestö ry (yhtyy TTVK:n lausuntoon)
 Järjen Ääni ry
 Kaupan liitto ry
 Kilpailu- ja kuluttajavirasto
 Kopiosto ry (yhtyy TTVK:n lausuntoon)
 Kuluttajaliitto ry, Konsumentförbundet rf
 Liikenne- ja viestintävirasto
 Markkinaoikeus
 Medialiitto ry
 MTV Oy (yhtyy TTVK:n lausuntoon)
 Musiikkituottajat - IFPI Finland ry
 Neuvonen Riku
 Oikeusministeriö
 Opetus- ja kulttuuriministeriö
 Poliisihallitus
 Silvennoinen-Kassinen Sylvi
 Sisäministeriö
 Suomen Asianajajaliitto
 Suomen Musiikintekijät ry
 Suomen Musiikkikustantajat ry (yhtyy Teoston ja TTVK:n lausuntoihin)
 Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto Teosto ry
 Teknologiateollisuus ry
 Telia Finland Oyj (yhtyy Ficomin lausuntoon)
 Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry
 Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus, TTVK ry
 Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
 Työ- ja elinkeinoministeriö
 Valtiovarainministeriö
 Yleisradio Oy

Ei lausu/ei lausuttavaa

Lapsiasiavaltuutetun toimisto
 Opetushallitus
 Sosiaali- ja terveysministeriö
 Tuomioistuinvirasto
 Tietosuojavaltuutetun toimisto